

Mottagningsoperationer, SÄS

Förändringar sedan föregående version

Redaktionella ändringar, giltighetstiden förlängd.

Sammanfattning

Rutinen ska användas som stöd i beslutet om en operation bäst genomförs på mottagning eller på operationsavdelning utifrån riskvärdering, perioperativt helhetstänk och personalens kompetens.

Bakgrund och syfte

Medicinska framsteg och ny teknik innebär för flertalet specialiteter att operationer kan genomföras med metoder som innebär mindre traumatiska ingrepp för patienten. Idag genomförs också allt fler ingrepp i ökande omfattning på mottagningar. Det innefattar riskvärdering och perioperativt helhetstänk, vilket ställer krav på allt från lokaler till personalens kompetens.

Målet är att ge en patientsäker vård och en personalsäker arbetsmiljö i de verksamheter som bedriver operation utanför operationsavdelningen.

Förutsättningar

Underlag för beslut om operation utanför operationsavdelning

Riskbedömning före beslut

Riskbedömningsparametrar för patientsäkerheten:

- operationens omfattning
- bedömning av ingreppets infektionsrisk och eventuella konsekvenser

- hygien- och renhetskrav
- lokalens placering, beskaffenhet, ventilation och utrustning
- arbetskläder och skyddsutrustning
- personalens kompetens och arbetsmiljö

Se även bilaga 1, [Bedömningstabell beroende på risknivå](#).

Utförande

Dokumentation och kommunikation

Respektive verksamhetschef ska besluta, dokumentera och kommunicera var kirurgisk verksamhet får utföras. Som stöd inför verksamhetschefens beslut om förändring finns, dels rutinen [Mottagningsoperationer – underlag vid verksamhetsförändringar, SÄS](#) dels checklistan:

Kvalitetssäkring

- Delta i mätning av följsamhet till basala hygienrutiner enligt SÄS rutiner, samt åtgärda eventuella brister genom att upprätta en handlingsplan.
- Postoperativa sårinfektioner följs kontinuerligt upp i Infektionsverktyget. Verksamheterna ansvarar för att avsätta en funktion som arbetar med Infektionsverktyget och sammanställer resultat samt återkopplar till berörda personer.
- Säkerställ att information från *Fastighet stöd och service* når enheten vid arbeten som påverkar ventilationen. Kontroller enligt teknisk specifikation (SIS-TS 39:2015), ska kontinuerligt utföras i operationsrum med styrd ventilation.
- För att säkerställa kvalitén och patientsäkerheten bör en vårdhygienisk konsultrond utföras varje år alternativt efter en större verksamhetsförändring.

Perioperativt genomförande (före, under och efter ingrepp)

- Minimera inventarier, utrustning och material i rummet.

- Personal i rummet ska ha kompetens kring ingreppet och kunskap om aseptisk hantering.
- Säkerställ följsamhet till [Basala hygienrutiner och klädregler vid SÄS](#).
- Säkerställ att hantering och förvaring av material bibehåller renhetsgraden genom hela processen.
- Minimera antal personer i rummet. Antal personer i rummet påverkar bakteriebärande partiklar i luften, d.v.s. colony forming units (cfu) vilket mäts genom luftprovtagning.
- Undvik att öppna dörrar till rummet i samband med uppdukning och ingrepp. Eventuella fönster ska vara stängda.
- Uppdukning till ingreppet ska utföras i ett lugnt skede, d.v.s. innan patienten kommer in på salen, då partikel- och bakterietal ligger på en låg nivå. Täck över de uppdukade instrumenten med steril duk tills operationen startar.
- Förbered instrument för en patient i taget.

Skapa rutiner så personal inte blir störd under förberedelser och ingrepp.

Arbetsgrupp

Remissinstanser

- Operationsstyrrådet SÄS, 2023-03-24
- Vårdhygien, SÄS
- Chefläkare, SÄS
- Verksamhetschefer, SÄS

Källförteckning

1. Centrum för vårdens arkitekturer. Chalmers tekniska högskola. Operation Evidensbaserade konceptprogram. Högteknologiska vårdmiljöer för operation med interventions- och hybridsalar, uppdaterad 2020-06-05
www.ptsforum.se/media/2889/konceptprogram_op_200605.pdf
2. SIS – TS 39: 2015. Mikrobiologisk renhet i operationsrum – Förebyggande av luftburen smitta – vägledning och grundläggande krav

www.sis.se/produkter/halso-och-sjukvard/medicin-allmant/sists3920152

3. SIS - TR 57: 2020. Handbok för grundläggande rekommendationer för lagerhållning, hantering och transport av sterila medicintekniska produkter inom hälso- och sjukvård, tandvård och djursjukvård.
www.sis.se/produkter/halso-och-sjukvard/sterilisering/allmant/sis-tr-572020
4. Svensk förening för vårdhygien. Bygghälsa och vårdhygien
<https://sfvh.se/bov-bygghalsa-och-varldhygien>
5. Svensk förening för vårdhygien. Hög luftfuktighet - påverkan på sterilt gods och förslag på åtgärder
<https://sfvh.se/hog-luftfuktighet-paverkan-pa-sterilt-gods-och-forslag-till-atgarder>
6. Basala hygienrutiner och klädregler vid SÄS. Sjukhusövergripande riktlinje, SÄS
<https://insidan.vgregion.se/forvaltningar/sodra-alvsborgs-sjukhus/styrande-dokument>
7. Mottagningsoperationer – underlag vid verksamhetsförändringar, SÄS. Sjukhusövergripande rutin, SÄS
<https://insidan.vgregion.se/forvaltningar/sodra-alvsborgs-sjukhus/styrande-dokument>

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Martin Henricson, (marhe193),
Verksamhetschef

Granskad av: Martin Henricson, (marhe193), Verksamhetschef

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-644

Version: 2.0

Giltig från: 2025-10-14

Giltig till: 2027-10-13